

Remissvar

Mottagare

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Datum: 2024-05-31

Dnr: LI2023/02459

Remissvar av förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader

Samhällsbyggarna samlar alla som är med och utvecklar, bygger och förvaltar vårt samhälle. Vi är en branschövergripande ideell nätverksorganisation med 3 000 medlemmar som har spetskompetenser inom samhällsbyggnadsområdets alla delar.

Föreningens yttrande över rapporten

Rapporten är en redovisning av Boverkets uppdrag, lämnat av regeringen, att lämna förslag till hur man kan påskynda införandet av gränsvärden för byggnader, och utvidga tillämpningen av klimatdeklarationer.

Sammanfattningsvis ser Samhällsbyggarna rapportens förslag som viktiga och nödvändiga för en långsiktigt hållbar utveckling.

Vi vill ändå lämna några synpunkter på rapportens fördelar men också peka på några utvecklingsområden.

Förslagets fördelar:

- + Bra med tidigare införande av gränsvärden.
- + Bra att fler byggdelar, så som exempelvis installationer, inkluderas i klimatdeklarationen.
- + Bra att solceller exkluderas med hänsyn till angivna motiv i rapporten.
- + Bra med nordisk harmonisering.
- + Bra och viktigt att det harmonierar med t.ex. EU Taxonomin.
- + Vi instämmer i vikten av en tydlig färdplan framåt för att ge näringslivet långsiktiga spelregler.
- + Bra att fortsatt ha konservativa data i Boverkets databas.
- + Bra att ställa krav på produktspecifika data när det är möjligt.

Utvecklingsområden där mer kan och bör göras:

- Hela livscykeln behöver deklarerars även om det innebär en osäkerhet att bedöma påverkan från användningsfasen som inträffar i framtiden. Vi stödjer därför samtidigt att gränsvärden införs för A1-A5 för att kunna hantera dagens utsläpp. Det är dock viktigt att se helheten på samma ställe för att bygga kunskap och minska suboptimeringar.

- Schabloner för hela tillkommande byggdelar, t.ex. installationer. Schabloner slår undan drivkrafterna för t.ex. installationsbranschen att ta fram specifika klimatdata samt tänka igenom vilka systemval som görs. Schabloner bör inte tillåtas.
- Är skärpningarna av gränsvärdena till 2030 i linje med Parisavtalet och EU:s samt Sveriges klimatmål? Det borde visas och motiveras. Backcasting eller så kallad motströmsanalys behövs, dvs vad är målet och hur tar vi oss dit. Har Boverket eller någon annan myndighet gjort någon samhällsekonomisk analys över var det är mest kostnadseffektivt att införa klimatåtgärder samt vilka incitament behövs för de olika intressenterna? Eftersom byggandet står för en stor del av samhällets klimatpåverkan kan staten behöva se över styrmedel för att ställa om samtidigt som enskilda aktörer inte förväntas stå för hela kostnaden när stora delar eller hela vinsten ligger på samhällsnivå.
- Det vore önskvärt för att få långsiktighet att redovisa två tänkta skärpningar av regelverket framöver. På så sätt kan aktörerna redan nu rikta in sig på de kommande skärpningarna, och kanske i många fall välja att ställa om "ett steg i förväg" för att minska sina totala omställningskostnader.

En annan aspekt som kan vara värd att notera i sammanhanget är värdering av el:

- El-produktionsmix för klimatdeklarationer behöver ses över. Boverket borde använda Naturvårdsverket rapport SMED på 90 g/kWh som mycket väl kan betraktas som nationell elmix. Utgå från att nationell mix enligt Naturvårdsverket ska vara normen. Man måste skilja på svensk produktionsmix och svensk konsumtionsmix.

Motivet till Boverkets ställningstagande är anpassning till att de nordiska länderna använder sina nationella mixfaktorer. Samordning av de nordiska ländernas byggregler har hittills inte haft en högre prioritet, därför att det något förvånande att man nu väljer att låta ländernas respektive nationella emissionsfaktorer för el vara styrande. Boverket bör ompröva sitt beslut att använda svensk elmix som emissionsfaktor i databasen för Klimatdeklarationer som blir styrande och i stället använder Naturvårdsverkets rapport SMED 90 g/kWh som emissionsfaktor. Att använda "svensk elmix" om 37 g/kWh skapar förvirring och ger helt fel signaler till marknaden.

Stockholm 31 maj 2024

Dag Björklund
ordförande
Samhällsbyggarna

Olle Hansson/Terese Kuldkepp
Sektionen för hållbar utveckling
Samhällsbyggarna

